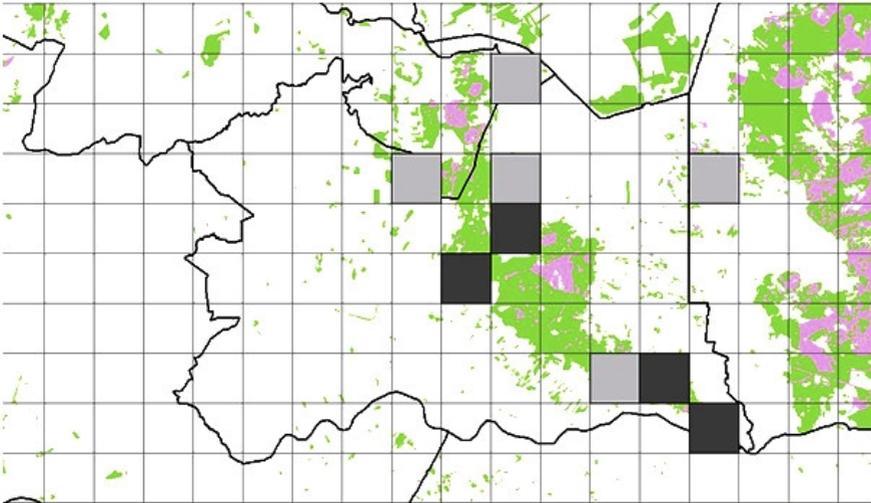

HOEVEEL RAVEN BROEDEN ER IN UTRECHT?

André van Kleunen en Gert Ottens
M.m.v. Hans de Vos Burchart

Sinds 1976, toen het eerste paartje raven werd uitgezet op het Leersumse Veld, heeft de soort zich geleidelijk verspreid over grote delen van de Utrechtse Heuvelrug. Na de Veluwe is de Heuvelrug het belangrijkste gebied voor deze zeldzame broedvogel (de Nederlandse populatie in 2007 wordt op 75-90 broedpaar geschat). Van de werkelijke aantallen op de Heuvelrug en de aantalsontwikkeling bestaat geen goed beeld. Alleen voor de Broedvogelatlas 1998-2000 is een schatting gemaakt van negen tot elf broedpaar. De laatste jaren worden zes tot negen territoria per jaar doorgegeven voor broedvogeldistrict 10 (Figuur 1). Rekening houdende met de onvolledigheid is het aannemelijk dat de eerder genoemde schatting ruimschoots wordt overschreden.

Figuur 1 Meldingen van territoria van raven uit de periode 2006-2008 in SOVON-district 10 en directe omgeving. Weergegeven is het maximum aantal territoria per atlasblok in die periode (lichtgrijs: 1 terr., donkergrijs: 2 terr.)

Vanaf dit jaar willen wij het voorkomen van de raaf in beeld gaan brengen en de aantalsontwikkeling gaan volgen. Zeker voor deelgebieden moet het mogelijk zijn om de aantallen te volgen. Daarnaast streven we er naar om een gebiedsdekkend beeld te krijgen. Op delen van de Heuvelrug wordt al gestructureerd geteld. De afdeling t Gooi/Utrecht van de Roofvogelwerkgroep Nederland volgt de soort sinds 2008 op de noordelijke Heuvelrug ten noorden van de A28 en sinds 2008 wordt het zuidelijke deel van de Heuvelrug ten oosten van Leersum gevolgd door Wim van Barneveld en André van Kleunen. Met name van het gebied tussen Zeist, Amersfoort en Leersum ontbreekt informatie over het voorkomen van de raaf.

Graag komen wij in contact met mensen die een gebied willen volgen op raven. Gezegd moet worden dat de soort relatief lastig te tellen is: dichtheden zijn laag, en de soort verplaatst zich in korte tijd over kilometers afstand, zodat dubbelellingen lastig uit te sluiten zijn. Niettemin zijn broedende raven zeker als ze jongen hebben relatief eenvoudig op te sporen. Ook losse waarnemingen die duiden op een territorium/broedgeval zijn welkom. Ook buiten de Heuvelrug kan de soort opduiken, getuige een broedgeval in de Eempolders en een territorium in de Vechtplassen in recente jaren.

Contact:

Gert Ottens: Gert.Ottens@vogelbescherming.nl

André van Kleunen: Andre.vanKleunen@sovon.nl

